ART DECO WALLS

Lannoo

INHOUD

5 ART DECO: STIJL VAN GLAMOUR, VOORUITGANG EN OPTIMISME

14 HET DNA VAN ART DECO

INSPIRERENDE PROJECTEN

17 Art-decoziel in een Europees toevluchtsoord — Nicemakers, Nederland

29 Een eerbetoon aan art deco — LA.M Studio, Frankrijk

39 Zorgvuldig gecureerd, geënsceneerd en geconserveerd — Galerie Marcilhac, Frankrijk

51 Neo-art-deco in Monaco — Studio Quentin, Monaco

63 Art deco zonder art deco te zijn — Studio Penelope, België

75 Nieuwe esthetiek zonder het oude te verstoren — Caroline Andréoni, Frankrijk

87 Icoon aan de Oostendse kust — Johanna Van Parijs & D-ZAJN, België

103 Een eeuw art deco herleeft — Aurélie Penneman, België

113 Ontspannen binnen de grafische lijnen — Carina & John Craven, Ierland

123 De kunst van het uitgaan — Fusion by Design, Verenigd Koninkrijk

131 Art deco als brug tussen oud en nieuw — Marie-Emilie Geerinckx, België

141 Nieuw met een historische ziel — ERRE, Spanje

151 Extravagant, betoverend en roaring to the core — Roelfien Vos, Nederland

165 Betoverende backstage — Adeko & Co, Verenigd Koninkrijk

175 De warme kant van kakigroen — Olga Gryban, Polen

187 Stilte die het verleden laat spreken — Joris Poggioli, Frankrijk

197 Experimenteel en harmonieus — Le Massalia, Frankrijk

205 Elegantie in verticale vorm — Koulla Zenonos, Cyprus

215 Hedendaagse art-decokeuken als hart van het huis — Inmaculada Recio & Silvia Trigueros, Spanje

225 Stadse beleving in art-decojasje — Even Eleven, Nederland

235 Oude charme, nieuw hoofdstuk — Aurélie Penneman, België

245 Het beste van drie werelden — Callebaut Architecten, België

ART DECO: STIJL VAN GLAMOUR, VOORUITGANG EN OPTIMISME

Glanzende wolkenkrabbers die de hemel lijken te raken, luxe bioscopen met fonkelende lichten, geometrische patronen en rijke materialen zoals marmer en chroom – dat is de wereld van art deco. Deze stijl is echter veel meer dan glamour en glitter. Hij ontstond in de roaring twenties, een tijd van tegenstellingen: optimisme na een verwoestende oorlog, razendsnelle technologische vooruitgang naast sociale onzekerheid en weelde te midden van economische crises. Art deco belichaamt elegantie, moderniteit en een onverzettelijk geloof in vooruitgang. Tot op de dag van vandaag blijft deze stijl mensen overal ter wereld fascineren.

EEN NIEUWE WERELD NA DE EERSTE WERELDOORLOG

De wortels van art deco liggen in het begin van de twintigste eeuw, een periode waarin de wereld razendsnel veranderde. Steden groeiden, industrieën bloeiden en nieuwe technologieën – zoals elektriciteit, auto's en vliegtuigen – veranderden het dagelijks leven ingrijpend. Tegelijkertijd liet de Eerste Wereldoorlog diepe sporen na. Miljoenen mensen waren omgekomen en oude zekerheden stonden op losse schroeven.

Het einde van de oorlog zette een sterk verlangen naar vernieuwing, schoonheid en optimisme in gang. Mensen wilden vooruitkijken en het leven vieren. In plaats van nostalgisch terug te grijpen op historische stijlen, zoals in de negentiende eeuw gebruikelijk was, zochten ontwerpers naar een eigentijdse vormentaal die paste bij deze nieuwe tijd. Art deco bood precies datgene waar mensen naar hunkerden: het was een moderne, elegante stijl die brak met het verleden en een glanzende toekomst omarmde.

AAN ELKE TIJD HAAR KUNST, AAN DE KUNST HAAR VRIJHEID

'Der Zeit ihre Kunst, der Kunst ihre Freiheit' verwoordt het idee dat elke tijd haar eigen kunstvormen moet ontwikkelen. Het motto pleit voor vernieuwing, autonomie en moderniteit. Op het eerste gezicht lijkt de uitspraak goed aan te sluiten bij art deco, maar verrassend genoeg is het de leuze van de Weense Secession, een Oostenrijkse art-nouveaukunstbeweging waar art deco zich later juist deels tegen afzette. Waar de Weense Secession en art nouveau nog sterk reageerden op academische kunsttradities, vertaalde art deco het vrijheidsideaal naar een wereld van industrialisatie, massaproductie en internationale cultuur.

Art nouveau, populair rond 1900, kenmerkt zich door sierlijke, golvende lijnen en natuurmotieven zoals bloemen en planten. De stijl was vernieuwend omdat hij de natuur als uitgangspunt nam. Toen technologie in de jaren twintig steeds meer ingeburgerd raakte, werden vaste, universele ontwerpprincipes echter belangrijker. In een tijd waarin de blik stevig op een rooskleurige toekomst gericht was, groeide de afkeer van het negentiende-eeuwse historicisme, waarin architectuur en kunst voortdurend teruggrepen op stijlen uit het verleden. Hoewel art nouveau zich daar ook van los probeerde te maken, vonden veel ontwerpers de stijl uiteindelijk te romantisch en te weinig geschikt voor het industriële tijdperk.

Art deco gooide het roer rigoureus om. De organische vormen van art nouveau maakten plaats voor strakke lijnen, duidelijke geometrie en abstractie. De natuur bleef een inspiratiebron, maar werd sterk vereenvoudigd en gestileerd, passend bij een tijdperk waarin snelheid, technologie en moderniteit centraal stonden.

HET DNA VAN ART DECO

De geschiedenis van art deco laat zien hoe een stijl uit het interbellum kon uitgroeien tot een wereldwijd fenomeen. Toch is art deco veel meer dan een historische ontwerpstroming. De stijl inspireert tot op vandaag omdat ze een uniek evenwicht vindt tussen luxe en eenvoud, tussen decoratie en structuur. Precies daarom vormt art deco nog steeds een rijke inspiratiebron voor hedendaagse architecten, interieurontwerpers en -liefhebbers.

Wie de projecten in dit boek aandachtig bekijkt, zal telkens opnieuw dezelfde vijf principes ontdekken, op verschillende manieren toegepast. Samen vormen ze het DNA van art deco én de basis van de architecturale taal die ook vandaag nog zoveel mensen prikkelt.

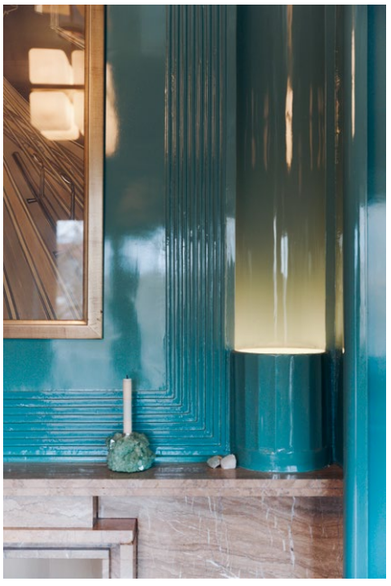

1. KLEUR

Van diep smaragdgroen en pauwblauw tot zachte neutrale tinten: art deco laat zich niet vangen in één kleurenpalet. Wat de verschillende interieurs met elkaar verbindt, is een gevoel van rijkdom, contrast en gelaagdheid. Kleur wordt gebruikt om karakter en diepte te creëren.

2. MATERIALEN & TEXTUUR

Velours, lakwerk, natuursteen, glas, decoratief behang, inlegwerk en bas-reliëfs zorgen voor een tastbare rijkdom die typisch is voor de stijl. Art deco spreekt niet alleen het oog aan, maar ook de zintuigen. Materialen worden bewust gecombineerd om contrast en verfijning uit te drukken.

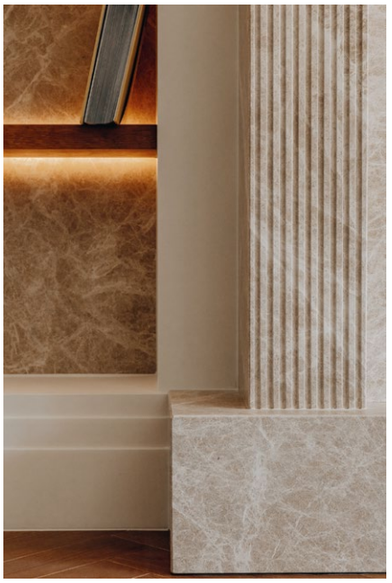

3. RITME & GEOMETRIE

Verticale lijnen, getrapte composities, grafische patronen en geometrische vormen maken het herkenbare lijnenspel van art deco. Ze brengen structuur in een ruimte en creëren een gevoel van beweging. Door hun herhaling ontstaat een zorgvuldig georkestreerd ritme dat steeds opnieuw terugkeert in de projecten van dit boek.

4. LICHT & SCHADUW

Art deco brengt oppervlakken tot leven. Reliëfs en architecturale details vangen het licht op verschillende manieren en creëren een voortdurend spel van licht en schaduw. Daardoor krijgen wanden en plafonds extra diepte en verandert een ruimte mee met het ritme van de dag.

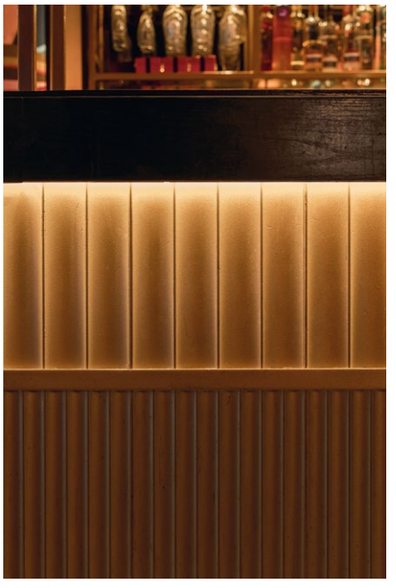

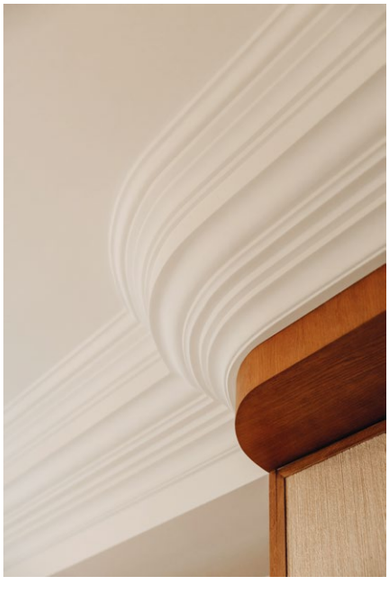

5. ARCHITECTURALE ELEMENTEN

Nog meer dan kleur of materiaal zijn het vaak de architecturale elementen die de identiteit van een interieur bepalen. Wandpanelen en -lijsten, kroonlijsten, plafondcomposities en andere architecturale ingrepen brengen proportie, diepte en karakter. Ze vormen het skelet waarop een art-deco-interieur wordt opgebouwd. Het is precies deze kracht van architectuur als decoratie die al decennialang centraal staat in de ontwerpfilosofie van expert in architecturale elementen Orac en die doorheen de volgende projecten telkens opnieuw zichtbaar wordt.

ART-DECOZIEL IN EEN EUROPEES TOEVLUCHTSOORD

Aan de statige De Lairessestraat in Amsterdam, in een van de populairste buurten van de stad, ligt dit huis verscholen tussen brede lanen en een rustige, groene omgeving. Dit honderd jaar oude appartement leek bij aankoop echter niet op de moderne art-decoparel die het vandaag is, maar eerder op een uitgewoonde studentenflat, gestript van alle sfeer. Er waren dan ook weinig elementen die het behouden waard waren. Juist die karakterloosheid bleek een perfect, onbeschreven canvas voor een nieuwe eigenaar met een scherp oog voor kleur en kunst en een grote liefde voor art deco.

Vanuit San Francisco – waar hij deels verblijft – zette de eigenaar een trans-Atlantische samenwerking op met ontwerpers Joyce en Dax van ontwerpbureau Nicemakers. De opdracht was duidelijk: dit appartement moest een modern art-decosprookje worden, een plek die zijn persoonlijkheid weerspiegelt en waar zijn verzameling schatten een thuis kon vinden.

En een sprookje is het geworden. Joyce en Dax struinden rommelmarkten, veilingen en antiekbeurzen in heel Europa af op zoek naar karaktervolle objecten in art deco. Het resultaat van die zoektochten is onder andere de indrukwekkende glas-in-loodlamp uit de jaren zestig in art-decostijl die de hoek van de salon siert, en het Franse art-decodressoir in de eetkamer. De moderne lamp boven de eettafel en de stoelen van Fausto Bontempi blenden prachtig met die historische stukken, alsof ze voor elkaar gemaakt zijn.

De oorspronkelijke deuren, ramen en een glas-in-looddakraam die de tand des tijds hadden doorstaan, werden behouden. Geometrische en getrapte sierlijsten en rozetdecoraties werden aan de plafonds toegevoegd. Er kwamen nieuwe ingelegde parketvloeren en een nieuwe indeling die van kamer tot kamer de sfeer van een levend museum versterkt in plaats van onderbreekt. Iedere kamer kreeg een zorgvuldig samengesteld kleurenpalet, waarbij meubels uit exotische houtsoorten en een juweelkleur hier en daar voor contrast zorgen. De ontwerpers kregen carte blanche wat betreft het kleurenpalet, zolang ze groen vermeden – dat deed de eigenaar te veel denken aan ziekenhuizen uit de jaren zestig.

Het bas-reliëf op de haard in de salon mag met recht een pièce de résistance genoemd worden. Handgemaakt door een Italiaanse kunstenaar in gips, verbeeldt het in een typisch gestileerde art-decostijl het Amsterdamse landschap. Een tweede reliëf in de eetkamer toont een hedendaagse interpretatie van de *sunburst*, een karakteristiek element uit de art deco.

Het resultaat is een interieur dat de elegantie en stilering van art deco naadloos combineert met een hedendaagse kunst- en designcollectie, en zo een verfijnd en uiterst persoonlijk toevluchtsoord vormt.

GEOMETRISCHE EN GETRAPTE SIERLIJSTEN EN ROZETDECORATIES WERDEN AAN DE PLAFONDS TOEGEVOEGD.

EEN EERBETOON AAN ART DECO

Historische charme kan de doorslag geven bij de aankoop van een huis, maar soms brengt die charme ook een historische indeling en schaarse lichtinval met zich mee. Dit appartement in Parijs, gebouwd in 1930, had een goede bouwkundige basis, maar vroeg ook om een ingrijpende renovatie voordat het een thuis kon worden voor het jonge gezin dat er verliefd op werd. Interieurontwerper en scenograaf Léonie Alma Mason, hoofd van LA.M Studio, ging aan de slag.

Om het natuurlijke licht maximaal binnen te laten stromen, werd de indeling volledig herzien: de ontvangstruimtes vormen nu één harmonieus geheel. Gasten ontvangen speelt een belangrijke rol in de Franse cultuur en dat inspireerde Léonie om in het appartement een zogenaamde *rotonde* te creëren als een ontmoetingsplek in het huis. Rondom die ruimte liggen de privévertrekken, zoals de slaap- en badkamers, terwijl de rotonde zelf flexibel gebruikt kan worden als studeerkamer of als ontvangstruimte.

In de vestibule voorzag ze drie royale openingen die zijn omlijst met elegante, getrapte kroonlijsten en wandlijsten, die de neutrale muren doorbreken én een flinke dosis karakter geven. Extra getrapte omlijstingen rond de deurposten creëren een sterk schaduwspel en zorgen zo voor diepte en reliëf. Dat geeft de deuropeningen een architectonische en monumentale uitstraling. De deur wordt als het ware ingelijst als een object in de ruimte, waardoor de overgang tussen twee ruimtes nadrukkelijker wordt ervaren. Getrapte plinten en kroonlijsten voegen detail en ritme toe en verhogen de afwerkingsgraad nog meer.

Een zwart-rood kleurenpalet eert de esthetiek die eigen is aan art deco, terwijl zachte wittinten, op maat gemaakte vloerkleden en warme accenten van wortelnotenhout een uitnodigend tegenwicht vormen. Elk element in het appartement – van de op maat gemaakte nachttafels tot het badkamermeubel op gestileerde zuilen – ademt de tijdloze elegantie van art deco en vormt een schitterend eerbetoon aan de ontwerpstijl van het gebouw waarin ze nu een thuis hebben gevonden.